

ՆՈՐ ՈՏՆԶԳՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԹԲԻԼԻՍԻ ՍՈՒՐԲ ՆՈՐԱՇԵՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑՈՒ ԴԵՍ

Հայ Առաքելական Սուրբ Եկեղեցու Վիրահայոց թեմը ավելի քան 400 000 վրաստանաբնակ հայության անունից իր մտահոգությունն ու վրդովմունքն է արտահայտում Վրաց Ուղղափառ Եկեղեցու ներկայացուցիչների կողմից Թբիլիսիի Սուրբ Նորաշեն հայկական եկեղեցու և նրա հարակից տարածքի դեմ կատարվող նոր ոտնձգությունների առնչությամբ:

Սուրբ Նորաշեն հայոց եկեղեցին կառուցվել է 15-րդ դարի կեսերին որպես Հայ Առաքելական Սուրբ Եկեղեցի և ի սկզբանե գտնվել է Վիրահայոց թեմի կազմում: 20-րդ դարի 30-ական թվականներին եկեղեցին, այլ կրոնական կառույցների հետ մեկտեղ, փակվել է հոգևոր գործունեության համար և օգտագործվել որպես գրապահոց: Ավաղ, Վրաստանի պետական անկախության վերականգնումից հետո Վրացական իշխանությունը չվերադարձրեց եկեղեցին իր օրինական, պատմական տիրոջը:

Սույն թվականի մայիս ամսին Վրաց Ուղղափառ Եկեղեցու հոգևոր սպասավոր Տարիել քահանա Սիկինչելաշվիլին և նրան ենթարկվող բանվորների խումբը Սուրբ Նորաշեն հայկական եկեղեցին և նրա հարակից տարածքը պարսպապատելու նպատակով սկսեցին կառուցել մետաղյա պարիսպ՝ ներառելով Վրաց Ուղղափառ Եկեղեցուն բնորոշ կրոնական էլեմենտներ: Եվս մեկ հայկական եկեղեցու ծրագրված գրավման փորձի կապակցությամբ Վիրահայոց թեմն արտահայտել է իր մտահոգությունն ու վրդովմունքը և այն որակավորել որպես վրացական կողմի հետ պայմանավորվածության խախտում, որը ձեռք է բերվել Հայ Առաքելական Սուրբ Եկեղեցու և Վրաց Ուղղափառ Եկեղեցու միջև՝ Սուրբ Նորաշեն և Թբիլիսիի մյուս չորս՝ Սուրբ Նշան, Շամխորեցոց Կարմիր Ավետարան Սուրբ Աստվածածին, Երևանցոց Սուրբ Մինաս, Մուղնեցոց Սուրբ Գևորգ հայկական եկեղեցիները Վիրահայոց թեմին վերադարձնելու հարցի քաղաքակիրթ լուծման շրջանակներում:

Վերը նշված փաստը դժգոհության ալիք բարձրացրեց Վիրահայոց թեմի հավատացյալների շրջանում և սույն թվականի մայիս ամսին դրությունը սպառնում էր վերաճել միջկրոնական ընդհարման երկու եղբայրական քրիստոնյա ժողովուրդներին միջև: Վիրահայոց թեմը ստեղծված իրավիճակի մասին գրավոր տեղեկացրեց Վրաստանում համապատասխան պետական կառույցներին, ինչպես նաև Վրաստանում հավատարմագրված դիվանագիտական կառույցների ներկայացուցիչներին: Սույն անօրինական և անպատժելի գործողությունը Վիրահայոց թեմի հավատացյալների կողմից դիտվեց որպես Վրաստանում Կրոնի Ազատության և Կրոնական Հավասար Իրավունքների Սահմանադրական իրավունքների ոտնահարում:

Թբիլիսիի քաղաքապետարանը Պատրիարքարանի հետ որոշում կայացրեց քանդել անօրինական պարիսպը, սակայն այդպես էլ չիրականացրեց իր որոշումը՝ պատճառաբանելով, որ դրան խոչընդոտում է Հայր Տարիելը: Այն տպավորությունն է

ստեղծվում, որ Տարիել քահանան ավելի հզոր է, քան Վրաստանի պետական և հոգևոր բարձրագույն իշխանությունը:

Վերջին օրերին վրաց քահանա Տարիել Միկինչելաշվիլին շարունակում է Թբիլիսիի Սուրբ Նորաշեն հայկական եկեղեցու (չգործող) ապօրինի պարսպապատումը: Սույնի մասին Վիրահայոց թեմը Վրաստանի պետական մարմիններին, քաղաքային իշխանություններին ու Վրաց Պատրիարքարանին պաշտոնապես տեղեկացրել է Տարիել քահանայի կողմից հայկական կրոնական ժառանգության նոր զավթման մասին, ովքեր, ավադ, մի քանի օրերի ընթացքում չխոչընդոտեցին Թբիլիսիի կենտրոնում գտնվող հայկական եկեղեցու դեմ նոր ոտնձգությունների իրականացմանը:

Հարկ է նշել, որ եկեղեցիների վերադարձի խնդիրը Վրաստանում նշված է ՄԱԿ-ի Մադու Իրավունքների Կոմիտեում և ԱՄՆ-ի Պետական Դեպարտամենտի տարեկան զեկույցում: Վրաստանի Կառավարությունը միջազգային հանրության առջև պարտավորվել է ստեղծել ժողովրդավարական պետություն, սակայն քաղաքական կամք չի ցուցաբերում իր երկրի ազգությամբ հայ քաղաքացիներին անհանգստացնող խնդիրների լուծման կապակցությամբ: Ցավով արձանագրում ենք, որ Վրաստանում, փաստորեն, առկա է կրոնական և ազգային խտրականություն: Մեր կարծիքով, Վրացական կողմին հետաքրքրում է ոչ այնքան Սուրբ Նորաշեն եկեղեցին յուրացնելը, որքան սույն մեթոդներով հոգեբարոյական ճնշման ենթարկելը թբիլիսաբնակ հայությանը: Վերջին շրջանի հակահայկական տրամադրություններն ու հողավաճները վրացական մամուլում դրա վառ ապացույցն են:

Այսպիսով, Վիրահայոց թեմը կոչ է անում Վրաստանի համապատասխան պետական կառույցներին լուծել վերոնշյալ խնդիրը, վերջ տալ տարիելյան ամենաթողությանը, ինչպես նաև տրամաբանական ժամկետներում որոշել Ավանդական Կրոնական Կազմակերպությունների իրավաբանական կարգավիճակի հարցը:

Վիրահայոց թեմը վրացական կողմին հիշեցնում է պատմական հայկական եկեղեցիները քաղաքակիրթ կերպով վրացահայ համայնքին վերադարձնելու մասին ձեռք բերված համաձայնությունը և հետևողաբար պահանջում հետևել դրա իրականացմանը, հակառակ դեպքում իրադարձությունների զարգացումը կարող է հանգեցնել անկանխատեսելի հետևանքների, որի ողջ պատասխանատվությունը կրնկնի Վրաստանի Կառավարության և Վրաց Ուղղափառ Եկեղեցու Պատրիարքարանի վրա:

*ՀԱՅ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ՍՈՒՐԲ ԵԿԵՂԵՑՈՒ
ՎԻՐԱՀԱՅՈՑ ԹԵՄԻ ՄԱՍԼՈ ԴԻՎԱՆ*